

Rovatunkkal adatokat szeretnénk gyűjteni Budakeszi jeles szülötteinek sorsáról, ők, családjuk és leszármazottaik életútjának alakulásáról. Az általunk ismert személyekről a rendelkezésünkre álló adatokat minden hónapban e rovatban közöljük. Kérem azokat, akik az itt említett személyek és családjuk későbbi sorsáról hírt tudnak adni vagy olyan említésre méltó személyről is tudnak, akiről mi nem, írják meg nekünk, hogy megoszthassuk az olvasókkal. *(a szerk.)*

Budakeszi jeles szülöttei

Schrotty Pál (1886–1960)

Ferences szerzetes. 1886. július 5-én született Budakeszin és 1960. szeptember 6-án hunyt el Budapesten. 1903. szeptember 7-én lépett a ferences rendbe. Teológiai tanulmányait Németországban, Dorstenben és Paderbornban végezte. 1911. április 11-én szentelték pappá. Hazatérése után Gyöngyösrre került teológiai tanárnak. Az I. világháborúban behívták tábori lelkésznek. Konstantinápolyba küldték, ahol megtanult törökül, itt találkozott Angelo Roncallival, a későbbi XXIII. János pápával. A világháború után előbb Ausztriába, majd Hollandiába került, megtanult hollandul, s így hatékonyan tudott közreműködni az üdülésre kiküldött magyar gyermekek elhelyezésében. 1922-ben tért haza.

1927-ben Rómába hívták a rend ökonómus generálisának. 1933-ban a rend központi tanácsának tagjává választották. Onnan 1939-ben tért haza. 1940–46 között a tartományfőnök, közben 1943-ban, mivel a kap-

csolat Rómával a háború miatt mind nehezebb lett, a magyar rendtartományok élére rendkívüli delegátusnak (delegatus generalis extraordinarius) nevezték ki széles körű felhatalmazásokkal. Ezt a tisztét haláláig viselte. 1950-ben a paritásos bizottság tagjaként tárgyalta az állami hatóságokkal, s ennek eredményeként a ferences rend két gimnáziumot kapott, Szentendrén, ill. Esztergomban.

Lefordította németre Tóth Tihámér egyik könyvét (Tiszta férfiúság), s több missziós füzetet írt a kínai ferences misszió propagálására.

Felhasznált forrás: Kenyeres Ágnes (szerk.): Magyar Életrajzi Lexikon – 1978–1991. Bp. 1994. 784–785. p.

Eszterle M. Edit Julianna (1902–)

Redemptista apáca, gimnáziumi tanár (redemptista = egy 1732-ben alapított katolikus szerzetesrend tagja). 1902. december 17-én született Budakeszin. Szülők: Eszterle Mátyás és Holl Julianna. A középiskolát Győrött és a budapesti Sophianeumban, az egyetemet Budapesten végezte. 1929-ben történelem–német szakos tanári oklevelet szerzett, és ekkor lépett a tanári pályára is. 1930-ban doktorált. 1929-től a Szent Margit Névelő Intézet és Leánygimnázium tanára volt. 1942-ben szintén a Budapesti Szent Margit Intézet történelem–német tanára és a Katolikus Tanügyi Tanács egyik fogalmazója volt.

Munkái: A budakeszi német nyelvjárás hangtana. Bp. 1929 (Német Philológiai Dolgozatok 41.); Az Eucharisztia az Egyház szolgálatában írta: Adolf Ziegler. (Das Sakrament d. Nöchstenliebe). Fordította névtelenül Galavits M. Geraldine-nal. Rákospalota, 1938. (Lelki kultúra könyvei 8.); Német nyelvkönyv. A leánygimnázium 4. és 5. osztálya számára 1–2 kötet, Ottó Ilonával. Bp. 1941/42 (új lenyomat – 1945).

Felhasznált forrás: Dr. Diós István (szerk.): Magyar Katolikus Lexikon – III. kötet. Bp., 1997. 370. p.; Gujlyás Pál: Magyar írók élete és munkái – VII. kötet. Bp. 1990. 822–823. hasáb

Gerő Loránd (1910–1945)

Gépészmérnök, molekula-spektroszkóp. 1910-ben született Budakeszin és 1945-ben hunyt el a romániai Tocsaniban. Schmid Rezső tanítványa, majd 1936-tól tanársegédként munkatársa, 1943-tól pedig adjunktus volt.

Munkái: Új módszer perturbációk felismerésére a molekulák szinképén (Bp. 1935, doktori értekezés), továbbá, több mint félszáz tudományos értekezés a kísérleti molekuláspektroszkópia területén.

Felhasznált forrás: Kenyeres Ágnes (szerk.): Magyar Életrajzi Lexikon – 1978–1991. Bp. 1994. 591. p.

Martinkó József (1945–)

Egyetemi adjunktus, 1945. május 27-én született Budakeszin. 1985-ben pedagógia szakon végzett a Kossuth Lajos Tudományegyetemen. 1990-ben doktorált. 1996-ban Ph. D-vizsgát tett.

1988-tól a Katonai Kollégiumok Főigazgatóságán főigazgató-helyettes volt. 1991-től az egri Lenkey János Honvéd Kollégium igazgatója, 1992-től a Kossuth Lajos Katonai Főiskola Pedagógiai Tanszékén volt tanszékvezető-helyettes. 1995-től a Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetem Pszichológia Tanszékének tanszékvezető-helyettese.

Kutatási területe: a neveléstörténet és a katonapedagógia, valamint a kollégiumi nevelőmunka. Tagja a Magyar Tehetséggondozó Társaságnak, a Magyar Pedagógia Intézet Neveléstudományi Szakosztályának, a Hadtudományi Társaság Humánéforrás Gazdálkodási Szakosztályának.

Publikációinak száma: 21.

Munkái: A katonai nevelés, képzés, előképzés lehetőségei a honvéd középiskolákban. Tanulmány, MH Tanintézet f. kiadv. 1993.; A nevelőmunka tervezése és szervezése, gyakorlása. Főiskolai jegyzet KLKF, 1993.; Időszerű művelődéspolitikai kérdések. Főisk. jegyzet KLKF, 1994.; Módszertani füzet a műszaki tárgyak oktatásához és vizsgatánításra való felkészüléshez, KLKF, 1995.; A tanár minősége. Magyar Honvéd 1995/3.; Arányok és hangsúlyok a tisztképzésben. Hadtudomány 1995/1.; Katonaiskolák az ezeréves magyar iskolatörténetben. Neveléstörténeti Tájékoztató OPKM, 1995/1-2.; A magyar királyi hadaprődiskolák 1941–1945. Új Honv. szle. 1996/6.; Az intézményes magyar katonai képzés előtörténete. ZMKA AK, 1996. 210.; Katonai középiskolák az ezeréves iskolatörténetben. Önálló kiadv., MH Humán Szolg. Kp. 1996/105.

Felhasznált forrás: Báthory Zoltán–Falus István (szerk.): Pedagógiai Ki Kicsoda? Bp. 1997. 167–168. p.

„Herzliche GrüBe – Fedezze fel a németet a német nyelvről szóló kiállításon!” című kiállítása

Magyarországon is megrendezésre került.

Megnyitó: 2001. január 7. 18 óra

A kiállítás helyszíne: Goethe-Institut Inter Nationes

1061 Budapest, Andrassy út 24.

A kiállítás megtekinthető 2001. január 8-tól 22-ig minden nap 9.00 és 18.00 között. A belépés ingyenes.

A kiállítás három részre, három házra oszlik: a piros, a kék és a sárga színek az érzést, a megértést és a felfogást szimbolizálják. A piros házban szerelemről szóló filmeket nézhet meg és meg tudhatja, hogyan becézik a németek kedveseiket vagy hogy A-tól (Armleuchter) Z-ig (Zicke) milyen káromkodásokat használnak.

A kék házban középkori dalokba hallgathat bele vagy egyszerűen áttekintést kaphat a német nyelv fejlődéséről.

A sárga házban meghallgathatja a legújabb rockdalokat vagy régi slágereket. A „cool” vagy a „klasse” szó vajon divatos-e még, azaz „in” vagy már „out”? És mi a helyzet a „fix és foxi” vagy a „fertig sein” kifejezéssel? Itt megismerheti a legújabb idvatos szavakat is vagy meghallgathatja a Nibelung-mondából is egy részletet a fiatalok által használt nyelven elbeszélve.

A „Németország képek” pavilonban például az is kiderül, hogy mikor foglalta el kedvelt helyét a kerti törpe a német előkertekben és miért fuott be a gumimackó ilyen nagy karriert. Itt meghallgathatja a Max és Moritzot különféle dialektusban is, platttól egészen a bajor nyelvjárásig.

A „Mellesleg-hullám” pavilonban nemcsak német nyeltöröket, hanem bámulatra méltó dolgokat és furcsaságokat is megismerhet: pl. a németjuhász kutyák kiképzésében használatos vezényszavakat vagy az állatnyelv kifejezéseit (pl. nyávogás németül, angolul vagy kínaiul.)